VIIKONVAIHDE

IKIVIHREÄT

LEHTIKUVA

Tamara Lundin laulusta tuli ikivihreä, vaikka se jäikin euroviisukarsinnoissa kärjestä. Kuva on vuodelta 1963.

Tamaran tyyli lumosi

”Mä oon mikä oon,
mä en muutu tästä.
Ja siis iloitsen elämästä.”

Tamara Lundin (1941–2005) esittämä Olen mikä olen jäi kevään 1963 euroviisukarsinnoissa kolmannelle sijalle. Siitä huolimatta laulusta muodostui klassikko.

Tuon ajan viisukäytännön mukaisesti jokaisesta kilpailusävelmästä versionsa esitti kaksi eri solistia, joista toinen valittiin jatkoon.

Jorma Panulan säveltämän ja **Sauvo Puhtilan** sanoittaman kappaleen toinen esittäjä oli **Laila Halme**. Tamaran ylväs tulkinta nousi lopulta yleisön suosikiksi, ja karsintojen voittoa pidettiin lähes varmana.

Raati piti liian rohkeana

”Käyn vaihtelusta.
Te siis iloitkaa
vaihtelusta.”

Rohkea sanoitus ja laulajattaren aistikas liikehdintä olivat kuitenkin liikaa tuomaristolle.

Raadin korvaan särähti erityisesti vihjaileva kohta ”käyn vaihtelusta”, minkä vuoksi sävelmän ei katsottu sopivan eurooppalaiseen laulukilpailuun.

Voittajaksi selviytyi **Börje Sundgrenin** sävelmä Muistojeni laulu, jonka esittivät **Irmeli Mäkelä** ja **Marjatta Leppänen**.

Hieman yllättäen Suomen edustajaksi Lontoon finaaliin lähetettiin Laila Halme, vaikka hän ei edes laulanut kyseistä kappaletta. Euroviisuissa Halme jäi harmillisesti pisteittä.

Viisut kutsuvat taas

Euroviisujännitystä on luvassa myös tulevana sunnuntaina, kun Suomen edustaja valitaan viisufinaaliin Uuden musiikin kilpailussa yhdeksän kappaleen joukosta.

Voittaja selviää tällä kertaa yleisöäänestyksen ja kansalaisraatien yhteistuloksella.

Järjestyksessään kuudeskymmenes Eurovision laulukilpailu järjestetään toukokuussa Wienissä Itävallassa.

Monipuolinen taiteilija

”Muu täytyy unohtaa,
kun rakastaa.”

Tamara Lundin ura ei epäonnisiin viisukarsintoihin kariutunut. Lahjakas laulaja levytti 1960-luvulla useita menestysiskelmiä ja esiintyi myös aikakauden elokuvissa, kuten Villin Pohjolan kulta ja Leikkikalugangsteri.

Klassisen musiikin koulutuksen saanut Lund lauloi myöhemmin monissa rooleissa Kansallisoopperan solistina ja vierailijana Saksan oopperataloissa.

Tamara Lund menehtyi vaikeaan sairauteen vuonna 2005 ja hänen aviomiehensä, tenori **Alexandru Ionitza** 2010. Perheen musiikillista perintöä jatkaa tytär **Maria Lund**.

RIKU-MATTI AKKANEN

KANSAN SUUSTA

Töppöstä toisen eteen

Oltiin kaverin kanssa lenkillä Helsingissä eräänä iltana. Kaisaniemessä vastaan tuli paikallisten puistojen asiantuntijalta näyttävä mies. ”Oisitte lähteny aikasemmin, nii ei tarvis juosta”, hän huusi peräämme.

Ennen vanhaan matkalle lähteminen merkitsi usein sitä, että laitettiin töppöstä toisen eteen. Pitkien patikkataipaleiden maasta on tullut suuria kävelijöitä kuten **Valentin Kononen**, **Sari Essayah** ja **Elias Lönnrot**.

Eurassa tiedettiin, että kävellen kauas keritään, juosten pian väsytään. Sunnuntaijuoksijat yhtyvät tähän, ultrajuoksijat eivät.

Kävelemistä suositaan myös talouselämässä. Kun yrityksiä virtaviivaistetaan, työntekijöitä laitetaan kilometritehtaalle. Kilometritehtaalla kuljetaan apostolin kyydillä eikä palkka juokse.

Juoksijan kannattaa pysähtyä ainakin vessahädän tullen. Juosten kustu on sekundaa, mutta tuskinpa ”kävellen pissitty” olisi laadultaan paljoa parempaa.

Tanskalaistutkimuksen mukaan kova juokseminen on yhtä vaarallista kuin sohvalla löhöileminen. Kuuluisin varoittava esimerkki liiallisen juoksemisen vaaroista lienee 2 500 vuoden takaa.

Tarinan mukaan sanansaattaja Feidippides juoksi Marathonista Ateenaan kertomaan voitosta, jonka kreikkalaiset olivat persialaisia vastaan saavuttaneet. Sen jälkeen mies, jonka nimi muuten merkitsee ”hevosta säästävää”, kaatui kuolleena maahan.

TOPI LINJAMA

»Teen sillä ajatuksella, että rauta on materiaalina ikuinen ja jää jälkeeni lapsille.«
SAMI HYVÄRINEN

LARI LIEVONEN

Seppämestari Sami Hyvärinen viihtyy työmaallaan, vaikka välillä työn fyysinen kuormittavuus mietityttää. Kekseliäisyyttä vaativa taonta palkitsee kuitenkin aina tekijänsä.

Elämän jäljet saavat näkyä Milla Solehmaisen ja Sami Hyvärisen kodissa. Lapsista Unnukka on vasemmalla ja Millan sylissä Eemil, esikoinen Lenni oli kuvan ottohetkellä esikoulussa.

Rauta taipuu ja puutalo elää

Tekeväinen pitää olla, kun yhdistää lapsiperheen elämän maalaisidyllissä ja yrittäjän työt sepänpajassa ja ompelukoneen äärellä.

KONTIOLAHTI, JOENSUU (MT) Postilaatikosta tupsahtanut joulukorttikuvasto ratkaisi **Milla Solehmaisen** ja **Sami Hyvärisen** talokaupan Kontiolahden Varparannan kylän eduksi kymmenkunta vuotta sitten.

”Pohdimme, uskallammeko ostaa vanhan talon sukulaisten kauhistellessa”, 32-vuotias tekstiiliartesaani Milla Solehmainen muistelee.

”Joulukorttikuvastossa oli kuitenkin niin ihania kuvia hankeen työnnetyistä suksista, että soitin saman tien Samille: ostetaan se paikka!”

Päätöksestä alkoi taidekäsityöläisten elämässä todellinen itse tekemisen aika.

Sisäremontin jälkeen on nikkaroitu pihaan persoonallinen leikkimökki ja kasvihuone.

Puutarha on saanut takorautaportin ja innokkaita kitkijöitä perheen vanhimmista lapsista, 6-vuotiaasta **Lennistä** ja 4-vuotiaasta **Unnukasta**.

”Ei ikinä valmiiksi”

Nyt makuukamarissa heräilee punaposkinen kuopus, nelikuukautinen **Eemil**, jolla on yllään äitinsä suunnittelema ja ompelema lystikäs potkupuku.

”Meille oli selvää alusta saakka, että käsillä tekeminen on meidän juttumme. Sillä hankimme myös leipämme”, Milla sanoo.

”Täällä maalla kumpikin on saanut tehdä juuri sitä, mistä on tykännyt. Minä olen luonteeltani sisustaja.”

Sami vieressä puistelee päätään, koska Millan tekisi mieli aloittaa uusi kierros tapettien valikoimisessa.

Pariskunta tapasi toisensa käsi- ja taideteollisuusalan opiskelijoina.

Sepäksi valmistuttuaan Sami perusti opiskelukaverinsa **Mikko Nousiaisen** kanssa sepänpajan ja yrityksen nimeltä Tulikiila.

Paja oli Joensuun ensimmäinen pitkästä aikaa.

”Seppinä olemme pitkälti itse oppineita. Sen ajan koulussa ei alan tietoutta ollut saatavilla. Halusimme ammattiin, jossa ei ikinä voi tulla valmiiksi”, 34-vuotias Sami pohdiskelee.

Vanhaa kunnioitetaan

1800-luvun hirsipytinki sai Solehmaisen ja Hyvärisen muutettua sinne modernin tupakeittiön, ja sen takaiseen ruokakomeroon tuli vessa suihkukaappeineen.

”Saunaa emme sisälle halunneet, koska pihasaunassa on ainutlaatuinen henkensä”, Sami perustelee.

Hän näki heti punaisessa talossa mahdollisuuksia vaikka mihin.

”Taloa ei ollut pilattu”, Hyvärinen kertoo.

Perimmäisenä nurkkahuoneena on taideateljee eli Millan työhuone.

”Paikkaa kutsutaan törkyläksi”, hän naurahtaa.

Isolla suunnittelijan pöydällä Unneli-tytär kiipeilee tottuneesti äitinsä eläinaiheisten kuvien seassa.

”Ajattelin teettää postikortteja ensi kesän myyntiin”, taiteilija esittelee.

”Maltan olla äitiyslomalla, vaikka välillä tekee kovasti mieli työhuoneelle. Aihepiirit kumpuavat lapsiperheen maailmasta.”

Rauta jää jäljelle

Joensuun keskustan Taitokorttelissa sijaitseva Tulikiilan takomo ahtautui hiljattain entistä pienempiin tiloihin vuokramenojen karsimiseksi.

Nyt puotiin kuljetaan pajan läpi niin, että ahjo näkyy ja kilke kuuluu jokaiselle sisääntulijalle.

”On hyvä sijaita keskellä asiakasvirtoja, mutta vuokrat ovat siellä korkeita”, Sami harmittelee taantumaa.

Tulikiilassa tuntuu se, että rakentaminen on hiipunut. Moni myös tinkii kaiteista ja porteista.

”Toivoisimme, että ihmiset tulisivat pajalle ainakin katsomaan työtämme.”

Omaan kotiinsa Sami on työstänyt raudasta uuniin yksityiskohtia ja tuvan kattoon kynttiläkruunun.

”Teen sillä ajatuksella, että rauta on materiaalina ikuinen ja jää jälkeeni lapsille.”

Lopputulos parasta

Pajalla jo liki 15 vuotta ahkerasti työskennellyt Sami Hyvärinen miettii oman työnsä fyysistä kuormittavuutta.

”Hakkaaminen rasittaa ennen kaikkea niveliä.”

Vajaan 30 kilometrin päässä Hyvärisen koti-idyllistä sijaitsevassa työpaikassa seppäkollega Mikko Nousiainen on jo aamupäivään mennessä saanut koksin ahjossa puhisemaan 1 500 asteen lämpöä.

”Yksin tätä työtä ei pystyisi tekemään, koska käsiä tarvitaan. Meillä yhteistyö on sujunut hyvin alusta saakka. Yhdessä mietitään aina, mitä tehdään. Firman nimikin keksittiin yhdessä”, Sami Hyvärinen kiittelee yhtiökumppaniaan.

Nousiainen työstää parhaillaan koukkuja aidan koristeeksi ja tuumii, että parasta työssä on joka kerta yksilöllisen lopputuloksen näkeminen.

LIISA YLI-KETOLA

Milla Solehmainen aikoo keskittyä entistä enemmän suunnittelutyöhön. Tässä tekeillä on postikortteja.

Aikoinaan 14 lapsen kotina palvellut hirsitalo on nyt taidekäsityöläisperheen vaalinnassa.

”Näitä on tullut jokunen tehtyä”, kertoo seppämestari Sami Hyvärinen suositun koivunlehtikuvion takomisesta.